

AIMLÉ

Aontas na
Mac Léinn in Éirinn

GAN MAOINIÚ...

GAN TODHCHAÍ

**Ná lig don stair í féin a athrá, infheistigh in
Ardoideachas agus in Oideachas Breise Inniu!**

GAN MAOINIÚ, GAN TODHCHAÍ.

Mar Uachtarán Aontas na Mac Léinn in Éirinn (AMLÉ), is mór an onóir dom ár n-Aighneacht Réamhbhuiséid don bhliain atá le teacht a chur i láthair. Ní bailiúchán moltaí beartais amháin atá sa cháipéis seo—is léiriú é ar thaithí fhíor, shaoil na mac léinn ar fud na hÉireann. Is glao chun gnímh é seo, ag áiteamh ar an rialtas aghaidh a thabhairt ar na dúshláin atá ag dul i méid a bhagraíonn ceart na mílte foghlaimeoirí chun oideachais.

Le blianta beaga anuas, tá na deacrachtaí atá roimh mhic léinn tar éis dul in olcas go pointe nach bhfacthas a leithéid riamh roimhe. Tá go leor daoine fágtha i riocht éiginnteachta leanúnaí mar gheall ar an easpa mhór cóiríochta inacmhainne, sábháilte agus inrochtana. Tá iallach ar mhic léinn rogha a dhéanamh idir leanúint lena gcuid oideachais nó dálaí maireachtála bunúsacha a fháil—rogha dodhéanta agus éagórach.

Tá an scéal níos measa fós de bharr costas méadaitheach taistil, go háirithe do mhic léinn a chaithfidh taisteal achair fhada mar gheall ar an ngéarchéim tithíochta. Tá iompar poiblí fós neamhleor, costasach, agus, i go leor ceantar, níl sé ar fáil ar chor ar bith—rud a chuireann brú airgeadais agus mothúcháinach leis. Ar a bharr sin, leanann Éire de bheith ag gearradh cuid de na táillí teagaisc tríú leibhéal is airde san AE, bacainn a fhágann go bhfuil go leor mac léinn cumasacha as an áireamh ó na deiseanna atá tuillte acu.

Ní dúshláin aonraithe iad seo. Is géarchéimeanna idirnasctha iad a éilíonn freagairt phráinneach, chomhordaithe.

Téann na saincheisteanna seo níos faide ná an duine aonair. Déanann siad bagairt ar ár n-uaillmhian náisiúnta i leith sochaí chóir, chuimsitheach agus eolasbhunaithe. Nuair a theipeann orainn tacú le mic léinn, teipeann orainn infheistíocht a dhéanamh i dtodhchaí na hÉireann.

San aighneacht seo, iarrann AMLÉ ar an rialtas gníomhú go cinntitheach agus infheistíocht a dhéanamh sna réimsí seo a leanas:

Leathnú mór ar chóiríocht mac léinn inacmhainne, atá tógtha chun na críche sin, agus tacaítear léi le hinfeistíocht phoiblí agus rialáilte chun cíosa cothroma agus caighdeáin cháilíochta a chinntiú.

Athchóiriú náisiúnta ar iompar poiblí do mhic léinn, lena n-áirítear bealaí níos fairsinge, táillí níos ísle, agus infheistíocht níos mó i nascacht tuaithe.

Laghdú suntasach ar tháillí teagaisc, mar aon le méadú suntasach ar thacaíochtaí airgeadais do mhic léinn, chun rochtain chothrom ar oideachas a chinntiú do chách.

Ní héilimh mhírreasúnta iad seo. Is céimeanna riachtanacha iad i dtreo an ceart chun oideachais a chosaint, dul i ngleic leis an neamhionannas, agus lánacmhainneacht lucht saothair agus cheannairí na hÉireann amach anseo a scaoileadh saor.

Tá mic léinn réidh le cur le hÉirinn níos fearr agus níos láidre. Ach ní mór dúinn go mbeadh an rialtas ag freastal orainn leis an tiomantas céanna. Impimid ar ár gceannairí práinn na huaire seo a aithint—agus Buiséad a sheachadadh a chuireann na daltaí chun tosaigh.

Le chéile, is féidir linn a chinntiú nach bhfágfar aon mhac léinn ar gcúl.

Bryan O'Mahony, Uachtarán AMLÉ 25/26

AIGHNEACHT RÉAMHBHUISÉID 2026

Is é Aontas na Mac Léinn in Éirinn, nó AMLÉ mar a thugtar air freisin, an comhlacht ionadaíoch náisiúnta do mhic léinn tríú leibhéal i bPoblacht na hÉireann. Léiríonn na hiarratais inár n-Aighneacht Réamhbhuiséid tuairimí ár mball, mar a leagadh amach iad ag ár gComhdháil is déanaí, a bhí ar siúl i mí Aibreáin 2025. Táimid ag éileamh ar an Rialtas san aighneacht seo, infheistíocht cheart a dhéanamh in oideachas tríú leibhéal. Caithfear tacaíochtaí níos fearr a chur ar fáil do mhic léinn atá ag staidéar in Éirinn. Táimid ag súil le tacaíochtaí struchtúracha, níos mó infheistíochta i lóistín do mhic léinn agus tacaíocht airgid. Is ardtosaíocht í dúinn go ndéanfar athchóiriú ar chóras an Deontas SUSI. Tá achoimre dár moltaí ar fáil thíos.

LÓISTÍN & IOMPAR

Fiafraigh

Tithíocht Ghaeltachta.

Iompar Poiblí Saor in Aisce/
Costas Laghdaithe do Mhic
Léinn.

Cóiríocht Mac Léinn atá Tógtha
go Cuspóireach.

Insoláthartha

Rannóg Tithíochta in Údarás
na Gaeltachta chun Straitéis
Daonra agus Tithíochta a éascú
do gach Limistéar Pleanála
Teanga sa Ghaeltacht agus
chun maoiniú a sholáthar do na
straitéisí sin.

Scéim deontais tithíochta sa
Ghaeltacht a athbhunú do
phobal na nGaeltachtaí agus do
dhaoine aonair a bhfuil leibhéal
B2 sa Gaeilge acu a bhfuil FTCE
críochnaithe acu.

Leathnú náisiúnta ar Chrios
Cárta Leap TFI 90. Iompar poiblí
saor in aisce do gach duine a
bhfuil Cárta Leap mac léinn/
duine óg fásta acu.

Cumas do gach mac léinn
rochtain a fháil ar Chóiríocht
Mac Léinn atá Tógtha chun na
Sprice, bíodh sé ar an gcampas
nó gar don champas, ag freastal
ar an easnamh 30,000 leaba.

Roinn

An Roinn Tithíochta, Rialtais
Áitiúil agus Oidhreachta.

An Roinn Iompair.

An Roinn Tithíochta.

COMHIONANNAS

 Fiafraigh	 Insoláthartha	 Roinn
Ciste Aistrithe Shóisialta.	Soláthar maoinithe do HEIanna chun Cistí Aistrithe Shóisialta a bhunú do mhic léinn trasinscneacha agus neamhdhénártha chun tús a chur lena n-aistriú sóisialta.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Tacaíocht Leighis LADTA+.	Múnla cúraim láidir, inrochtana agus cuimsitheach a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm do dhaoine trasinscne i gcomhréir le caighdeáin chomhairliúcháin Chumann Gairmiúil Domhanda na Sláinte Trasinscne daoine trasinscne agus daoine nach bhfuil ag comhréir a n-inscne.	An Roinn Sláinte.
Mic Léinn ag Teitheadh ó Chriosanna Coimhlinte.	Cáilíonn mic léinn atá ag teitheadh ó chriosanna coinbhleachta faoin tionscnamh táillí saor in aisce. Cuir tacaí oideachais agus folláine breise i bhfeidhm laistigh de na hinstiúidí ardoideachais do mhic léinn atá ag lorg tearmainn agus ag lorg stádais dídeanaí.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Pá Maireachtála.	Méadú €1.25 ar an íosráta pá i mBuiséad 2026 chun an t-íosráta pá a thabhairt i gcomhréir leis an Meánráta pá maireachtála náisiúnta reatha agus seachadadh an phá mhaireachtála a choinneáil i dtimthriallta buiséid atá le teacht.	An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta.
Na Meáin Ghaeilge a Mhaoiniú.	De réir an chláir rialtais, Raidió Rí-Rá a mhaoiniú le bheith ar FM go lánaimeartha.	An Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt.

OIDEACHAS AGUS COSTAS AN CHOLÁISTE

 Fiafraigh	 Insoláthartha	 Roinn
Laghdú ar Tháillí Ranníocaíochta Buan.	Laghdú buan ar tháillí faoi €1000 euro le plan fadtéarmach chun deireadh a chur le muirir ranníocaíochta, mar atá leagtha amach sa Chlár Rialtais.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Costais Chúrsa Folaithe agus Rochtain Oscailte.	Cinntigh go mbeadh na costais bhreise go léir a bhaineann le páirt a ghlacadh i gcúrsa céime leagtha amach go trédhearcach, nó go n-áireofaí iad i gcostas na dtáillí. A chinntiú go ndéantar fóirdheontas ar Tháillí Próiseála Airteagal do thaighdeoirí iarchéime, agus go dtugtar maoiniú leordhóthanach do na hInstitiúidí Ardoideachais chun rochtain a fháil ar irisí.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Costais Phrintíseachta.	Deireadh a chur leis an táille chlárúcháin printíseachta do chéimeanna oideachais na bprintíseachtaí.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Céimeanna Iontrála Iarchéime.	Céimeanna Iontrála Iarchéime a athaicmiú faoin Tionscnamh Táillí Saor in Aisce.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Leigheas Iontrála Iarchéime (GEM).	Ní mór clár GEM a leathnú, agus maoiniú breise a chur ar fáil do níos mó ollscoileanna tuaithe ionas gur féidir leo GEM a thairiscint d'fhonn aghaidh a thabhairt ar an nganntanas dochtúirí ar fud na hÉireann, mar atá leagtha amach i gclár an Rialtais.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

OIDEACHAS AGUS COSTAS AN CHOLÁISTE

 Fiafraigh	 Insoláthartha	 Roinn
Mic Léinn Socrúcháin.	Beartas a fhorbairt agus a achtú lena n-áirithítear go n-íocfar mic léinn socrúcháin. Scála pá do mhic léinn socrúcháin a fhorbairt a bheidh ar fáil go héasca taobh leis an gcaighdeán gairme, ag leanúint go garbh an scála pá reatha do mhic léinn altranais.	An Roinn Coimirce Sóisialaí.
Bearna Croímhaoinithe.	Infheistíocht chun aghaidh a thabhairt ar an mbearna maoinithe lárnach atá ann faoi láthair san earnáil.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Líon na gCúrsaí Gaeilge a Mhéadú.	Maoiniú do cháilíocht bhreise roghnach náisiúnta sa Gaeilge atá ceangailte leis an CEFR i ngach cúrsa Leibhéal 7 agus os a chionn leis an sprioc an oiread cainteoirí leibhéal B2 agus is féidir a chruthú. Samhail náisiúnta d'oideachas ollscoile trí mheán na Gaeilge a bhunú cosúil leis an gColeg Cymraeg Cenedlaethol sa Bhreatain Bheag agus maoiniú a chur ar fáil do gach ollscoil chun páirt a ghlacadh ann.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.	Seimeastar Gaeltachta le leathnú go dtí gach mac léinn tríú leibhéal a bhfuil an teanga mar chuid dá gcúrsa, chomh maith le leathnú ar an dTréimhse Foghlama sa Ghaeltacht go 12 sheachtain.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

TACAÍOCHTAÍ IARCHÉIME

 Fiafraigh	 Insoláthartha	 Roinn
Tacaíochtaí larchéime Múinte.	Tacaíochtaí airgeadais feabhsaithe do mhic léinn iarchéime múinte i bhfoirm infhaighteacht níos mó deontas agus scoláireachtaí, agus rialuithe táillí agus/nó uasteorainneacha a chur i bhfeidhm ar tháillí iarchéime múinte, do mhic léinn AE agus neamh-AE/LEE araon.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Tacaíochtaí do Thaighdeoirí larchéime.	Íocfar €25,000 ar a laghad le gach taighdeoir PhD, i gcomhréir leis na moltaí ón Athbhreithniú Náisiúnta ar Thacaíochtaí Stáit do Thaighdeoirí PhD, d'fhonn stádas fostaí lánaimseartha a dheonú do thaighdeoirí PhD ina n-institiúidí faoi seach d'fhonn na stipinn a mheaitseáil leis an íosphá.	An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.
Tacaíochtaí larchéime Idirnáisiúnta (Neamh-AE/LEE).	Deireadh a chur leis an táille €300 le haghaidh athnuachan an Chead Cónaithe Éireannaigh (IRP) atá le tarscaoileadh ag an Roinn/urraithe ag Comhlachtaí Taighde. Ar an gcaoi chéanna, ba cheart do chomhlachtaí taighde agus don Roinn bealaí a thabhairt isteach chun víosaí, grinnscrúdú Garda, agus costais inimirce eile a mhaoiniú. Ba cheart Scéimeanna Comhaontuithe Óstála a chur ar fáil do thaighdeoirí iarchéime nach as an AE dóibh chun go mbeidh siad in ann cead oibre agus ceartha fostaíochta a fháil.	An Roinn Dlí agus Cirt, Gnóthaí Baile, agus Imirce / An Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta.

ATHCHÓIRIÚ SUSI

Tá AMLÉ den tuairim nach bhfuil Deontas Tacaíochta Uilíoch do Mhic Léinn in Éirinn (SUSI) oiriúnach don chuspóir faoi láthair. Tá athchóiriú mór ag teastáil chun an córas a fheabhsú, agus tá na hathchóirithe atá beartaithe ag AMLÉ leagtha amach inár bPáipéar Athchóirithe SUSI, atá le fáil anseo.

Áirítear ar ár bpríomh-iarratais;

- ? Méadú ar Rátaí Tairseach Deontais
- ? Athchóiriú ar na Rátaí Comharsanachta
- ? Athchóiriú ar Stádas Leanaí Cleithiúnacha
- ? Athchóiriú ar Chritéir Cónaitheachta

Táimid ag iarraidh ar an Roinn Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta athchóiriú iomlán a dhéanamh ar an gcóras.

www.amle.ie

Aontas na Mac Léinn
Ceann Áras na Mac Léinn
12 Shamrock Villas
Dublin 6W
D6W XH75

Tel: (01) 7099 300